

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Факультет гуманітарної та економічної освіти

Кафедра менеджменту

“27” червня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ
ПІДПРИЄМСТВА

(найменування навчальної дисципліни)

підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(вказати рівень вищої освіти)

спеціальності 073 «Менеджмент»
(шифр і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою
«Менеджмент»
(назва освітньої програми)

мова навчання українська

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)
кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту

Крутогорський Я.В.

Рецензенти:

доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту

Коверга С.В.

доктор педагогічних наук, професор кафедри обліку і оподаткування

Гончар Л.В.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри менеджменту

Протокол № 11 від «9» _____ червня _____ 2022 р.

Завідувач кафедри

/ Коверга С.В.

Погоджено групою забезпечення спеціальності 073 «Менеджмент» першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти

Керівник групи забезпечення

Крутогорський Я.В.

Затверджено та рекомендовано до впровадження вченою радою

Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

“27” _____ червня _____ 2022_ р. , протокол № 9 _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 150	Рік підготовки:	
	4-й	4-й
	Семестр	
	1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 4,5 самостійної роботи здобувача – 6	Лекції	
	32 год.	8 год.
	Практичні	
	32 год.	8 год.
	Лабораторні	
	0 год.	0 год.
	Самостійна робота	
	86 год.	134 год.
Вид контролю: екзамен		

Метою вивчення навчальної дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» є: формування у студентів теоретико-методичних знань та навичок з об'єктивних закономірностей, умов, процесів і специфічних особливостей зовнішньоекономічної діяльності для розв'язання конкретних завдань та прийняття управлінських рішень в області зовнішньоторгових відносин із зарубіжними партнерами.

**2. Матриця компетентностей, програмних результатів навчання,
методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни (обов'язкова)**

« _____ **Зовнішньоекономічна діяльність підприємства** _____ »

<p>Компетентності, які формуються з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми: здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу (відповідно до ЗК4); здатність працювати у міжнародному контексті (відповідно до ЗК 14); здатність визначати перспективи розвитку організації (відповідно до СК 3); розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності (відповідно до СК 13).</p>	<p>Програмні результати навчання з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми: демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства (відповідно до ПРН 3); виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень (відповідно до ПРН 6); демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації (відп. до ПРН 11); оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації (відповідно до ПРН 12).</p>	<p>Методи навчання: абстрактно-дедуктивний; проблемно-пошуковий; дослідницький; інтерактивний; практичний.</p>	<p>Методи контролю: усне та письмове опитування; тестування; графічні методи; презентації, есе; систематичне спостереження; екзамен.</p>
--	---	--	---

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	зокрема				усього	зокрема			
л		пр	лаб	с.р.	л		пр	лаб	с.р.	
Тема 1. Роль та показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності в національній економіці	15	3	3	0	9	17	0,5	1	0	15,5
Тема 2. Теоретичні основи митно-тарифного регулювання ЗЕД в Україні	20	5	3	0	12	20	0,5	0,5	0	19
Тема 3. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні	21	5	4	0	12	18	0,5	1,5	0	16
Тема 4. Валютне регулювання та банківське обслуговування ЗЕД	16	3	3	0	10	20	1	0,5	0	18,5
Тема 5. Дослідження ринку та формування системи ціноутворення у ЗЕД	18	2	5	0	11	18	1,5	1	0	15,5
Тема 6. Посередництво та компенсаційна торгівля у ЗЕД	19	3	5	0	11	19	1	0,5	0	17,5
Тема 7. Укладання контракту та економічний аналіз ЗЕД	22	6	5	0	11	19	2	2	0	15
Тема 8. Транспортне забезпечення ЗЕД і пов'язані з тим ризики. Вільні економічні зони	19	5	4	0	10	19	1	1	0	17
Усього годин:	150	32	32	0	86	150	8	8	0	134

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Роль та показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності в національній економіці	3	0,5
2	Теоретичні основи митно-тарифного регулювання ЗЕД в Україні	5	0,5
3	Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні	5	0,5
4	Валютне регулювання та банківське обслуговування ЗЕД	3	1
5	Дослідження ринку та формування системи ціноутворення у ЗЕД	2	1,5
6	Посередництво та компенсаційна торгівля у ЗЕД	3	1
7	Укладання контракту та економічний аналіз ЗЕД	6	2
8	Транспортне забезпечення ЗЕД і пов'язані з тим ризики. Вільні економічні зони	5	1
Разом		32	8

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Суб'єкти, об'єкти, поняття та принципи зовнішньоекономічної діяльності	3	1
2	Історичні та сучасні етапи становлення зовнішньоекономічної діяльності	3	0,5
3	Методи нетарифного державного регулювання ЗЕД	4	1,5
4	Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні	3	0,5
5	Особливості ціноутворення при укладанні зовнішніх контрактів	5	1
6	Експорт та імпорт товарів та послуг	5	0,5
7	Сутність, техніка та структура зовнішньоекономічних контрактів	5	2
8	Ризики у зовнішньоекономічній діяльності	4	1
Разом		32	8

4.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Організація регулювання ЗЕД на рівні регіону	9	15,5
2	Міжнародний договір купівлі-продажу (МДКП): поняття, сутність, норми правового регулювання	12	19
3	Поняття, особливості та зміст міжнародних правил інтерпретації комерційних термінів «ІНКОТЕРМС»	12	16
4	Заходи проти необґрунтованої затримки платежу та скасування	10	18,5
5	Загальнодержавні податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності	11	15,5
6	Алгоритм доставки вантажу у ЗЕД підприємства	11	17,5
7	Сутність та типи іноземних інвестицій, фактори впливу	11	15
8	Оцінка фінансової стабільності іноземного партнера	10	17
Разом		86	134

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Результати навчання студентів із вивчення навчальної дисципліни визначаються у балах, які виставляються згідно з критеріями оцінювання.

Оцінювання результатів навчання студентів у процесі *лекції* виставляється за такими критеріями:

- присутність студента на лекції, складання її конспекту та активна участь у процесі лекції.

Оцінювання результатів навчання студентів у процесі *практичного заняття* виставляється за такими критеріями:

- під час опитувань – за повну і ґрунтовну відповідь на задане запитання з теми заняття;

- під час тестування – за правильні відповіді на всі запитання тесту з теми заняття;

- у процесі виконання ситуаційних вправ і завдань – за запропонований правильний алгоритм (послідовність) виконання завдання; за знання теоретичних основ проблеми, порушеної в завданні; за отриманий правильний результат.

Оцінювання результатів навчання студентів у процесі *написання поточних, проміжних контрольних робіт* виставляється за правильні відповіді на всі питання роботи.

Оцінювання результатів навчання студентів під час *контрольного заходу* виставляється за правильні відповіді на всі питання.

Оцінювання *рефератів та презентацій за визначеними темами* виставляється відповідно до критеріїв:

- за повноту та використання сучасних концепцій і джерел інформації (крім лекційного конспекту має бути ще не менше трьох джерел інформації);

- за оформлення роботи згідно з вимогами і наявність посилань на літературні джерела;

- за наявність змістовних висновків;

- за глибокі знання навчального матеріалу, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах.

Унаслідок виявлення невідповідності результатів навчання окремим критеріям із тієї чи іншої форми контролю знань кількість балів, яка виставляється студентові, може бути знижена:

- за неповну відповідь;

- за кожну неправильну відповідь;

- за невчасне виконання завдання;

- за недостовірність поданої інформації;

- за недостатнє розкриття теми;

- за відсутність посилань на літературні джерела.

Результати поточного контролю рівня знань студентів очної та заочної форм навчання (кількість отриманих балів) обов'язково доводяться викладачем у наприкінці кожного заняття до відома всіх студентів і виставляються в «Журналі обліку поточної успішності та відвідування занять» та є підставою для одержання допуску до підсумкового контролю.

Допуск до підсумкового контролю з кожної навчальної дисципліни становить 60 балів та визначається як сумарна мінімальна кількість балів, яку необхідно набрати студентові для отримання позитивної оцінки «задовільно». При цьому межа незадовільного навчання становить 59 балів.

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

За накопичувальною 100 - бальною шкалою	За національною шкалою	
	<i>для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт</i>	<i>для заліків</i>
90 - 100 балів	відмінно	зараховано
89 - 75 балів	добре	
60 - 74 балів	задовільно	
26 - 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 - 25 балів	неприйнятно	

Кожна навчальна дисципліна, вивчення якої закінчується складанням заліку або екзамену, оцінюється максимальною оцінкою у 100 балів. Якщо навчальна дисципліна викладається два або більше семестрів, вивчення з яких закінчується згідно з навчальним планом заліком або екзаменом, то кожна частина оцінюється у 100 балів.

Студенти, які за поточним оцінюванням у семестрі мають результат навчання з дисципліни 60 балів і вище, можуть, за бажанням, бути:

– звільнені від складання екзамену й отримати в результаті оцінювання 60-80 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни;

– звільнені від складання екзамену й отримати в результаті оцінювання 81-100 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни, - за відсутності пропусків занять з усіх предметів семестру без поважних причин (до 10%), але за обов'язкового надання в деканат виконаних самостійних завдань з відповідної дисципліни;

– допущені до складання екзамену (у деканат обов'язково надається аркуш відповіді здобувача).

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрації результатів навчання можуть бути:

- опитування та бесіди на практичних заняттях;
- перевірка та оцінювання письмових робіт (тез, доповідей, рефератів, конспектів літературних джерел);
- оцінювання результатів самостійної роботи (виконання самостійних дослідницьких та творчих завдань);
 - тести;
 - аналітичні звіти;
 - студентські презентації та виступи на наукових заходах;
 - екзамен.

Питання до екзамену:

1. Акредитивна форма розрахунків. Поняття та види акредитивів.
2. Акцизний збір. Поняття та механізм нарахування.
3. Арбітраж.
4. Багатосторонні міжнародні інститути регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
5. Базис ціни.
6. Базисні умови поставок товару Інкотермс. Загальна характеристика.
7. Базисні умови поставки товару: характеристика групи "D".
8. Базисні умови поставки товару: характеристика групи "F".
9. Базисні умови поставки товару: характеристика групи "C".
10. Бартерні операції: поняття про них та механізм їх здійснення.
11. Валютні обумовлення.
12. Вексель. Поняття про векселі та їх види.
13. Вексельні операції.
14. Великомасштабні операції на компенсаційній основі.
15. Види зовнішньоекономічної діяльності.
16. Види міжнародних зустрічних операцій.
17. Види міжнародних перевезень.
18. Види торгових посередників.
19. Види торгово-посередницьких операцій.
20. Види чеків та сфера їх застосування.
21. Визначення способів платежу за експортно-імпортними операціями.
22. Виконання договору купівлі-продажу.
23. Вимоги до маркування товару при міжнародній купівлі-продажу товарів.
24. Вимоги до упакування товару при міжнародній купівлі-продажу товарів.
25. Відкритий рахунок. Порядок розрахунків по відкритому рахунку.
26. Декларування та митне оформлення товарів.
27. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
28. Додаткові збори при митному оформленні товарів.
29. Додаткові умови зовнішньоторговельного контракту.
30. Документи, що вимагаються при експортно-імпортному оформленні товарів.

7. Рекомендована література (основна, допоміжна)**Основна**

1. Каспрук О.С. Особливості міжнародно-правового регулювання міжнародних транспортних коридорів. Київ: Фенікс, 2020. 180 с.

2. Козак Ю., Логвінова Н. Міжнародні комерційні угоди та розрахунки. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 648 с.
3. Козак Ю.Г., Уханова І.А. Управління міжнародною конкурентоспроможністю: підприємство - регіон: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 173 с.
4. Литвиненко Н.П., Т.О. Терещенко. Методи та моделі прийняття рішень у міжнародному бізнесі: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 336 с.
5. Лісовський П.М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація. Київ: Кондор, 2020. 156 с.
6. Рогач О.І. Сучасні тенденції міжнародного руху капіталу. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 269 с.
7. Рум'янцев А., Рум'янцева Н. Зовнішньоекономічна діяльність. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 298 с.

Додаткова

1. Davies R. Extreme Economies. Survival, Failure, Future – Lessons from the World's Limits. Transworld Digital, 2019. 432 с.
2. Бруннермаєр М., Джеймс Г., Ландо Ж. Євро та боротьба ідей. Київ: Основи, 2019. 414 с.
3. Гурієв С. Мифы экономики. Заблуждения и стереотипы, которые распространяют СМИ и политики. United Press, 2019. 296 с.
4. Реворт К. Економіка пончика. Як економісти ХХІ століття бачать світ. Київ: Наш формат, 2019. 296 с.
5. Решетило В. П. Глобальна економіка : навч. посібник / В. П. Решетило; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 168 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Вимоги до оформлення наукових джерел відповідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» URL: http://lib.znau.edu.ua/jirbis2/images/phocagallery/2017/Pryklady_DSTU_8302_2015.pdf
2. Вимоги до оформлення списку літератури згідно міжнародного стандарту APA Book Citation URL: <https://www.bibme.org/citation-guide/apa/book/>
3. Журнал “Економіка та держава” - наукове фахове видання України з питань економіки URL: <http://www.economy.in.ua/>
4. Законодавство України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
5. Наукова періодика України. Каталог журналів за тематикою. URL: <http://journals.uran.ua/>

6. Наукові статті на міжнародному електронному ресурсі URL: <https://www.researchgate.net/>

7. Наукові фахові видання України URL: <https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/atestaciya-kadriv-vishoyi-kvalifikaciyi/naukovi-fahovi-vidannya>

8. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського URL: <http://nbuv.gov.ua/e-resources/>

9. Українські наукові журнали у Scopus та WOS. URL: <https://openscience.in.ua/>

10. Фаховий Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки" URL: <https://www.inter-nauka.com/ua/magazine/ekonomicheskij-nauchnyy-zhurnal/>

9. Посилання на дистанційний курс

<http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=1186>

Кандидат економічних наук,
доцент Крутогорський Я.В.

